

Лукашенко Марина Юрївна,
ад'юнкт кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ

АСПЕКТИ СИНДРОМУ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ СПІВРОБІТНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Професійна діяльність співробітників Національної поліції здійснюється в особливих психологічних, соціальних і правових умовах. Факторами, які можуть спричинити виникнення у співробітників станів емоційного напруження, фізичного та психічного виснаження, професійних стресів є екстремальність, небезпека, підвищена відповідальність за вчинені дії. Негативний психологічний вплив особливостей професійної діяльності на особистість співробітника може призвести до виникнення емоційного вигорання, наслідками якого є розчарування в професії, втрачається професійна мотивація, виникають невротичні реакції, психічні функціональні розлади та різні соматичні захворювання. Синдром професійного вигорання виникає внаслідок стресу, а також накопичення негативних емоцій і призводить до емоційного виснаження людини.

Аналіз літературних джерел показує, що проблема професійного стресу є предметом досліджень багатьох вчених: В.О. Бодрова, Дж. Грінберга, Р. Карасека, Г. Купера, Л. Леві. Проблема синдрому «професійного вигорання» у працівників поліції відображена у працях С. Безносова, С. Борисова, А. Буданова, С. Вишниченко, Є. Потапчука, О. Тімченка, О. Хайруліна [1, с. 15].

З точки зору концепції стресу, автором якої є Г. Сельє, професійне вигорання – це дистрес або третя стадія загального адаптаційного синдрому – стадія виснаження, що характеризується вираженим зниженням енергетичного тону і ослабленням нервової системи. Емоційний захист у формі вигорання, на думку автора, є невід'ємним атрибутом особистості [2, с. 73].

Також потрібно врахувати фактори, які зумовлюють негативний психологічний вплив на особистість правоохоронця: правовий нігілізм та аномічність населення; поява нових видів злочинів; організаційні недоліки щодо попередження надзвичайних подій; «омолодження» професійного ядра внаслідок плінності кадрів; високий рівень завантаженості; ненормований робочий день; відсутність можливостей для повноцінного відпочинку; недостатній рівень соціальної захищеності; підвищення вимог до фізичних і психологічних якостей працівників. Деструктивний вплив цих чинників породжує небезпеку руйнування соціально-психологічної адаптації працівників, загальної психічної та фізичної астенизації і, як наслідок, може спричинити виникнення психогенних розладів [3, с. 107].

Емоційне виснаження розглядається як основна складова «професійного вигорання» та характеризується заниженим емоційним

фоном, байдужістю або емоційним перенасиченням. Деперсоналізація виявляється у деформації стосунків з іншими людьми.

Означене вище дозволяє окреслити основні напрями розробки та вдосконалення програм з попередження професійного та емоційного вигорання та формування ефективних копінг – стратегій для працівників Національної поліції з метою збереження їхнього психічного здоров'я.

Список використаних джерел

1. Бандурка О. М. Екстремальна юридична психологія в діяльності персоналу органів внутрішніх справ України: науково-практ. посібник / О.М. Бандурка. – Х.: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2005. – 319 с.

2. Орел В. Е. Исследование феномена психического выгорания в отечественной и зарубежной психологии / В. Е. Орел // Проблемы общей и организационной психологии. – Ярославль, 1999. – С. 76–97.

3. Мілорадова Н. Е. Особливості прояву емоційного вигорання у працівників органів внутрішніх справ з різним стажем професійної діяльності / Н. Е. Мілорадова // Вісник Національної академії оборони України. Питання психології. – 2009. – № 2 (10). – С. 106–110.

Суденко Юлія Анатоліївна,

здобувач кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ

БУЛІНГ ЯК НЕГАТИВНЕ ЯВИЩЕ СЬОГОДЕННЯ: НАСЛІДКИ Й ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Проблема булінгу – надзвичайно поширеного нині в молодих спільнотах явища, майже не вивчена в нашій країні ні з теоретичної, ні з практичної сторін. Небезпечність булінгу полягає, по-перше, в його звичаєвості практично в усіх освітніх установах і молодіжних соціальних стратах; по-друге, в тому, що він виступає безпосередньою причиною різних форм насильницької протиправної поведінки; по-третє, у відсутності дієвих механізмів правового регулювання відповідальності за булінгову поведінку як форму групового насильницького посягання на життя та здоров'я особи і, врешті, в тому, що за певними ознаками булінг необхідно віднести до одного з різновидів адикції. Проблема булінгу з тих чи тих причин замовчується дорослими (вихователями, педагогічним колективом), які, дбаючи про власну репутацію та репутацію навчального закладу, цю проблему ігнорують, а батьки, які або не вважають це проблемою, або, хвилюючись за власних дітей, переводять їх до іншого навчального закладу чи ізолюють від соціуму. Непоодинокі випадки, коли в ролі ініціаторів чи навіть агресорів виступають вчителі, які вважають булінг зручним засобом колективного дисциплінарного впливу, внаслідок чого проблема набуває більших обсягів і жорстокості прояву. На жаль,